

Exit/fracàs i abandonament en els estudis universitaris

Projecte SPEET, Abril 2018

D. Torrents, L. Bernàldez, J.J. Moreso

 www.aqu.cat [@aqucatalunya](https://twitter.com/aqucatalunya)

El copyright d'aquesta presentació (en format paper i electrònic) pertany a l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya. Qualsevol reproducció, distribució, transformació o presentació, total o parcial, del seu contingut requereix l'autorització expressa i per escrit d'AQU Catalunya, i la referència a AQU Catalunya com a font d'informació.

- **Universitat de masses:** la meitat d'una generació passa pel sistema universitari en algun moment de la seva vida.
- **Widdening participation:** perfils d'alumnat diferents = necessitats i comportaments diferents.
- **Joves:** les trajectòries lineals, una quimera? Estudis, treball i família.

Context actual

Conseqüències
del fracàs
universitari

- **(In)equitat social:** assolir la performance esperada en els estudis, a l'abast de tothom?
- **Finançament i eficiència universitària:** riscos pressupostaris i d'ordenació acadèmica?

Reptes per a
la millora

- L'orientació educativa i laboral
- La resposta a les necessitats i condicions diverses dels estudiants
- El seguiment i la tutorització especialitzada

Què és l'èxit universitari?

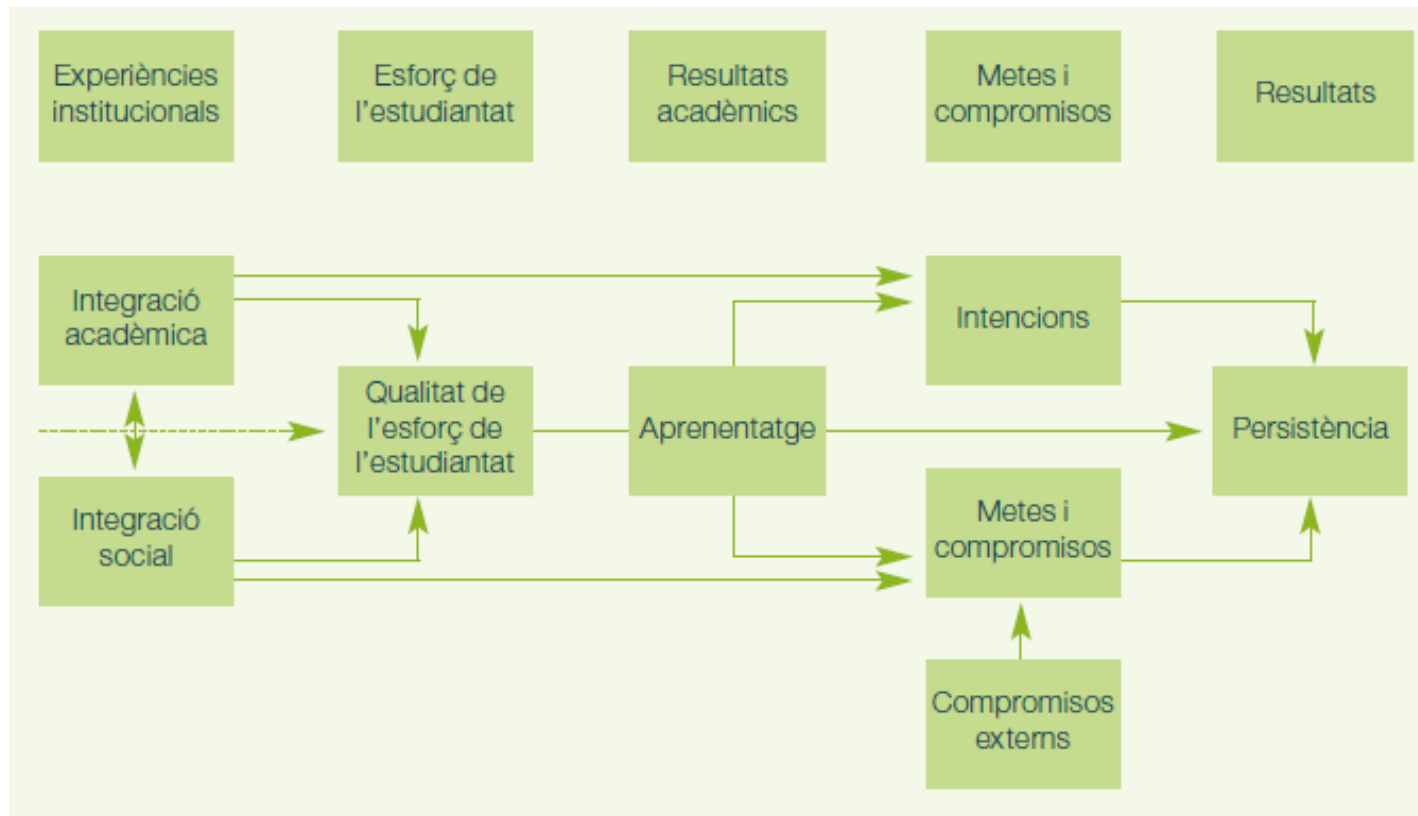
- Qualificacions/notes?
- Assoliments acadèmics/títols?
- Consecució de fites personals/professionals?

Indicadors que es solen utilitzar

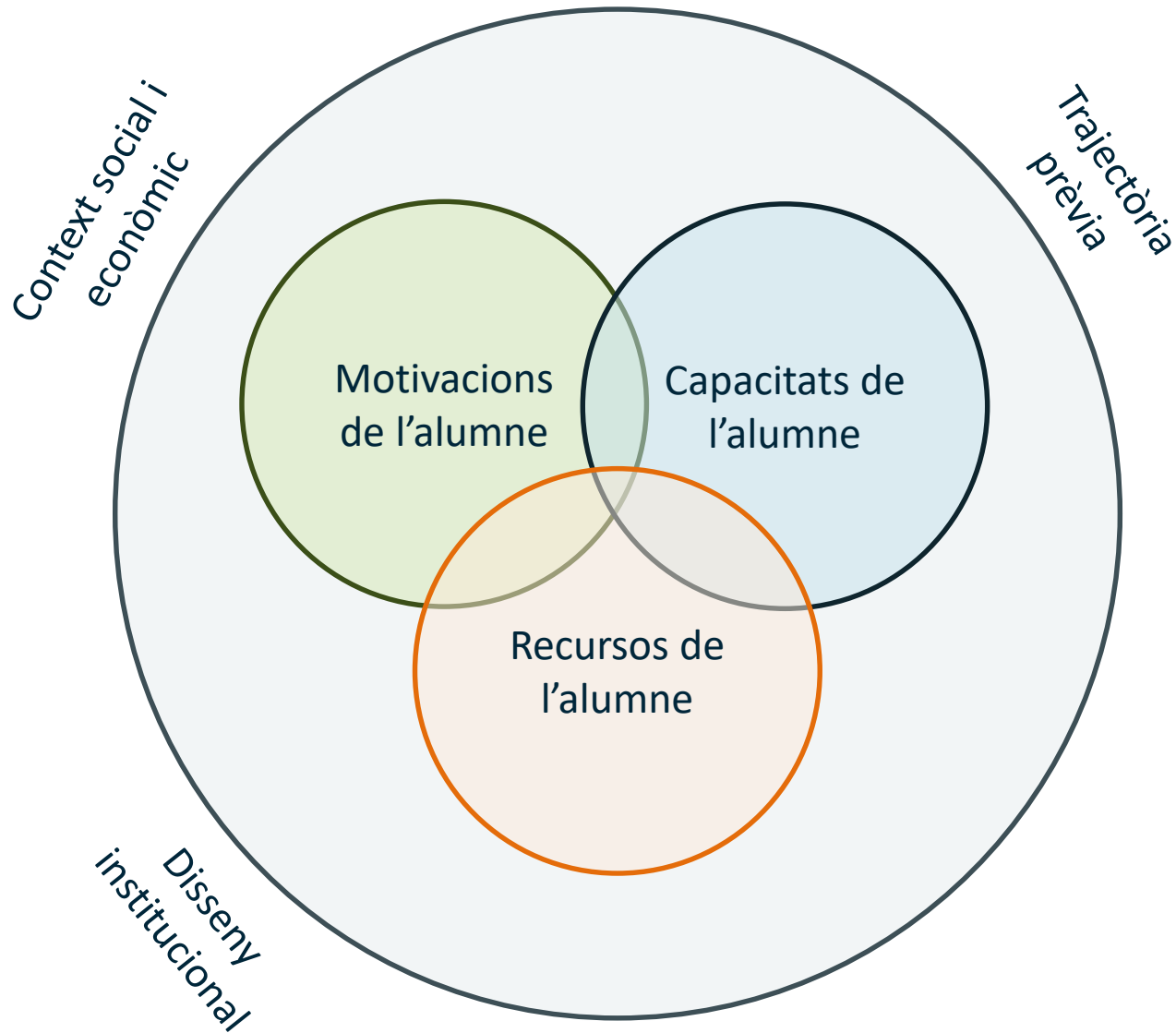
- Abandonament dels estudis
- Rendiment en els estudis (crèdits superats / matriculats)
- Èxit en els estudis (crèdits superats / presentats)
- Eficiència en els estudis (crèdits matric. pels titulats / pla estudis)
- Graduació (taxa o temps destinat a titular-se)

- Algunes definicions de l'abandonament universitari, segons:
  - Tipus d'elecció d'abandonament...
    - Involuntària? (no superació dels requisits)
    - Voluntària?
  - Com es cristal·litza l'abandonament...
    - En la (no) matriculació?
    - En la (no) assistència a classe?
    - En el (no) seguiment de les avaluacions?
  - En quin moment es produeix l'abandonament...
    - Quin curs?
    - 1r semestre? 2n semestre?
  - Quan dura la situació d'abandonament?
  - Quina és la situació posterior a l'abandonament...
    - Canvi d'universitat?
    - Canvi d'estudi?
    - Abandó del sistema universitari?

- El model de persistència de Tinto. L'*engagement* o integració estudiantil.

De què depèn l'abandonament?

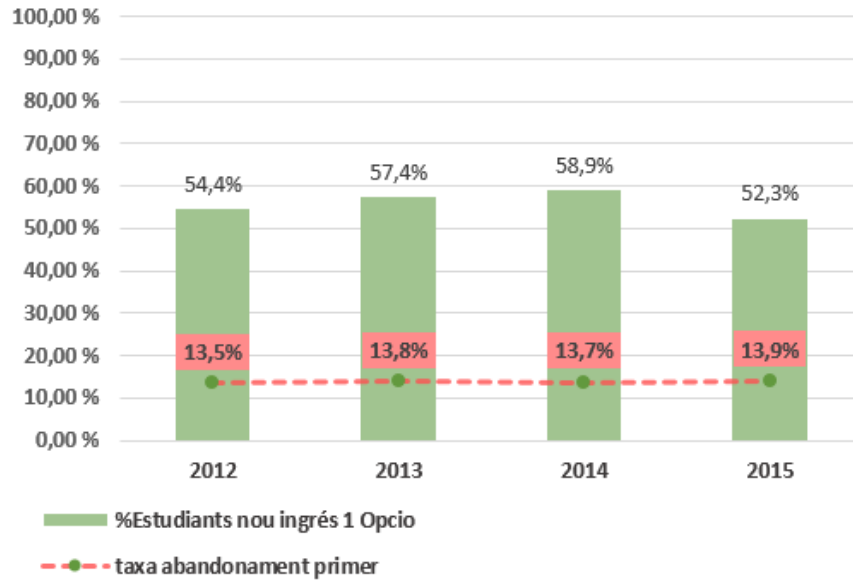

- **Factors demogràfics:** associats a motivacions, recursos econòmics i capacitats diferents.
  - Ex: edat, sexe, origen socioeconòmic...
- **Factors contextuais:** associats a motivacions, recursos econòmics i temporals diferents.
  - Ex: situació laboral, responsabilitats familiars, lloc de residència...
- **Factors institucionals:** associats als reptes amb els què es troba l'estudiant.
  - Ex: etapa universitària, serveis de suport (beques, orientació...), característiques de la titulació (presencialitat, requisits, dificultat...)
- **Factors psicopedagògics:** associats a motivacions i capacitats diferents.
  - Ex: estil d'aprenentatge, trajectòria escolar, encaix amb personalitat...

- **La variabilitat de dades:** segons la font, l'abandonament universitari pot variar del 20% (CRUE al 2015) al 40% (MECD al 2015).
  - A l'Estat es sol considerar abandonament la no matriculació als estudis durant 2 anys consecutius.
- **Abandonament real?** D'aquests, no obstant, es calcula que el 40% no abandona definitivament la universitat, sinó que es reorienta cap a altres titulacions o universitats.
  - Per Enginyeries representaria el 70%. La major part cap a una altra titulació d'Enginyeria.
  - És significatiu el cas de titulacions "trampolí" en les que s'accedeix degut a la menor nota d'accés, sabent que al curs següent es farà el trasllat a una altra titulació sense limitacions de nota d'accés.
- **El tipus d'abandonament:** es calcula que al voltant del 60% de l'abandonament es produeix durant el 1r curs.
  - Estudis mostren que els alumnes que presenten un menor rendiment, abandonen fins a 7 vegades més.

Sistema universitari català

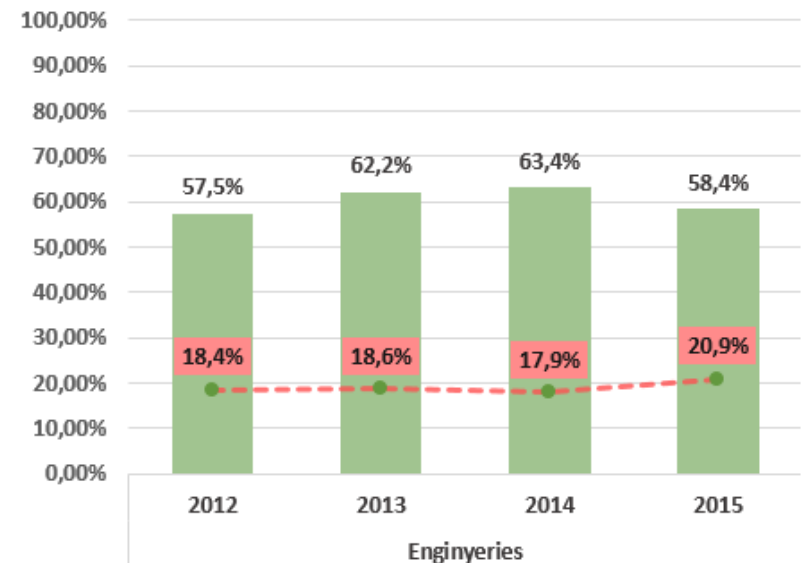
Cada any, al voltant de 7.000 alumnes de 1r abandonen

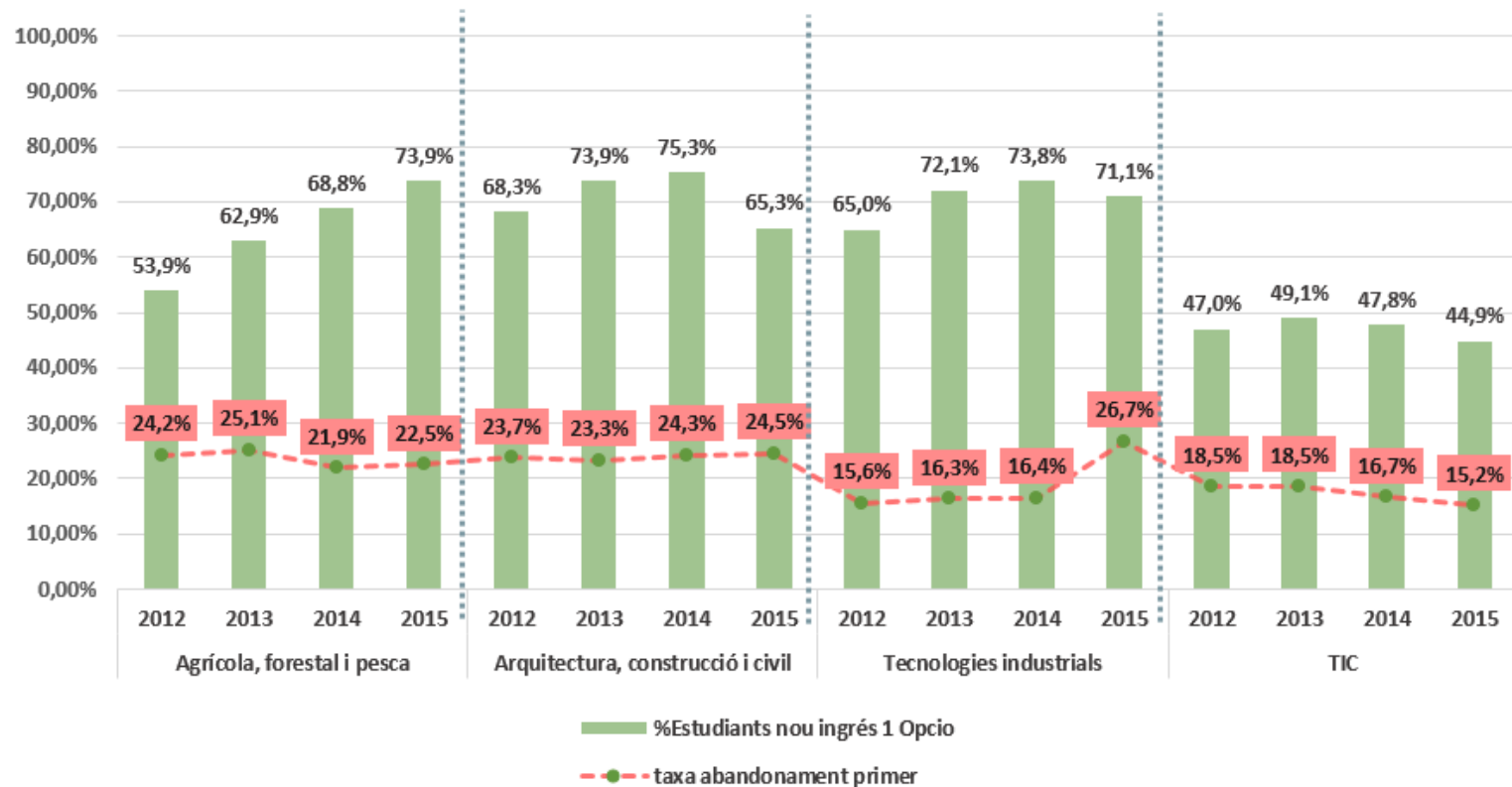
- Representa un 13% del nou ingrés.
- Aquestes xifres, però, inclouen les reorientacions dins el mateix sistema universitari. Per tant, l'abandonament definitiu a 1r serà menor.

L'abandonament a 1r és major per Enginyeries

- A més entre 2014 i 2015 augmenta 3 punts percentuals.

Enginyeries

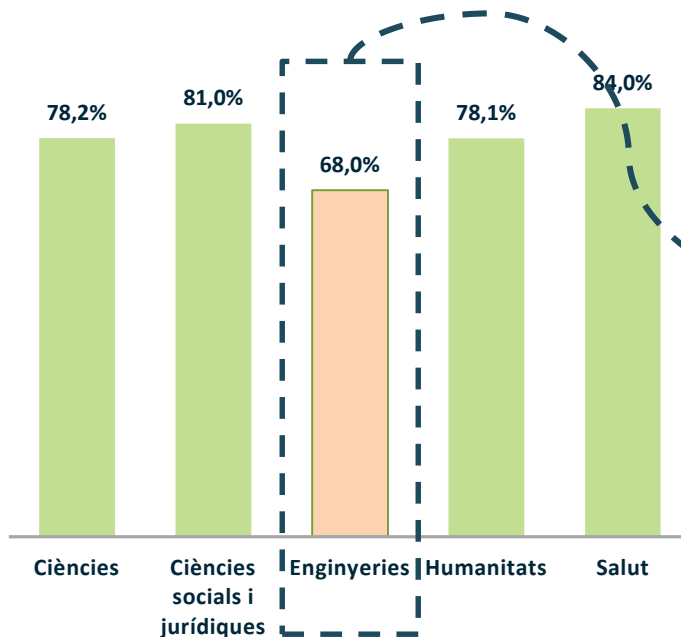
L'increment de l'abandonament entre 2014-2015 es produeix sobretot en Tecnologies Industrials

- Les titulacions de TIC presenten el menor percentatge d'accés en 1ra opció, i només la meitat volia estudiar-ho preferentment. Tot i així, presenta la menor taxa d'abandonament de les Enginyeries.

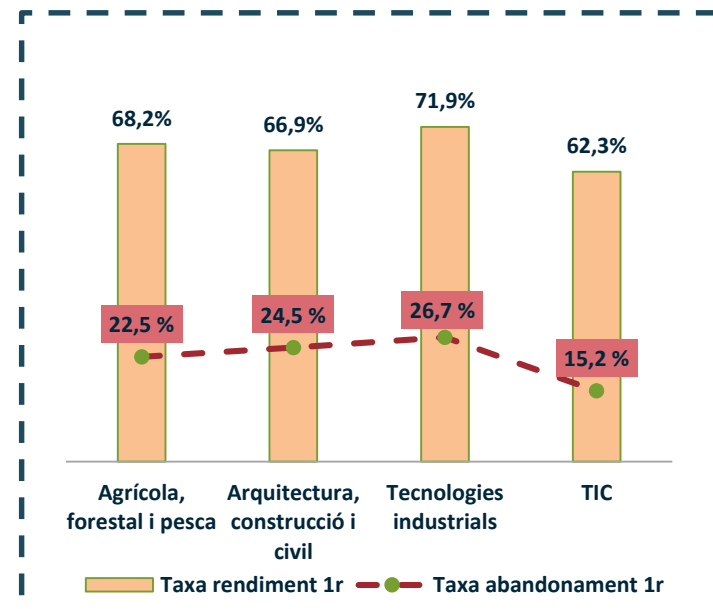
1 de cada 4 estudiants abandonen a 1r curs en la majoria de subàmbits d'Enginyeries

- Les TIC, en canvi, presenten menys abandonament tot i un menor percentatge de 1ra opció i un menor rendiment.

Taxa rendiment a primer 2016

Taxa rendiment a primer 2016 i abandonament 2015

Satisfacció del titulats 2015-2017 (sobre 10)

	Volum de treball	Professorat	Tutorització	Serveis de suport
Agrícola, forestal i pesca	6,0	6,6	4,9	5,9
Arq., construcció i civil	4,2	5,3	3,7	4,4
Tecnologies industrials	5,3	5,3	3,7	4,7
TIC	5,6	6,5	5,1	6,1
Total Enginyeries	5,2	5,7	4,1	5,1
Total SUC	5,7	6,4	4,8	5,6

Tutorització, serveis de suport i volum de treball obtenen una valoració baixa, inclús considerant només els estudiants d'èxit

- Els subàmbits de Arquitectura i Tecnologies Industrials suspelen aquests ítems obtenint una puntuació molt per sota, no només d'Enginyeries, sinó del conjunt del SUC.
- En canvi les TIC aproven els diferents elements. Pot aquest fet explicar la menor taxa d'abandonament de TIC tot i el menor rendiment i menor demanda en 1ra opció?
- Són la tutorització i els serveis de suport (beques, informació, orientació...) claus per a respondre a l'abandonament universitari?

- AQU (2008). *“Un modelo de análisis del rendimiento académico en el contexto del sistema universitario”*. Projecte finançiat pel Programa de Estudios y Análisis (EA). Madrid: MCI
- AQU (2010). *L'abandonament dels estudiants a les universitats catalanes*. Barcelona: AQU Catalunya.
- CRUE (2017) *La universidad española en cifras. Curso 2015-2016*. Madrid: CRUE.
- MECD (2017) *Datos y cifras del sistema universitario Español. Curso 2015-2016*. Madrid: MECD.
- Sánchez-Gelabert, A. & Elias, M. (2017). Los estudiantes universitarios no tradicionales y el abandono de los estudios. *Estudios de Educación*, 32: 27-48.

Agència
per a la Qualitat
del Sistema Universitari
de Catalunya

www.aqu.cat

[@aqucatalunya](https://twitter.com/aqucatalunya)

Moltes gràcies!